

**Győri Ítéltábla**  
**Gf.II.20.312/2018/7/I.**

A Győri Ítéltábla az Ugrai Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a dr. Csókási Zsófia ügyvéd által képviselt alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében a Veszprémi Törvényszék 2018. szeptember 17. napján kelt 14.G.40.016/2018/21/I. ítélete ellen a felperes részéről 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

**í t é l e t e t :**

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen az alperesnek 150.000. (Egyszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

**I n d o k o l á s**

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a 2007. március 28-án alapított Cg.....cégjegyzékszámom bejegyzett **Cég 1** Kft. (továbbiakban: adós) önálló képviseleti joggal rendelkező ügyvezetője az alperes volt 2007. december 20. napjától a felszámolásának kezdő időpontjáig. Az adós egyik fő tevékenysége pékáruk készítése volt, melyet az **település 1i Új Közterület neve** bérelt sütődében folytatott, fő értékesítési partnere a **Cég 2** Kft. volt, de ezen kívül értékesített kisebb boltoknak, mozgóboltban és bérelt üzleteiben is árusított pékárut.

A felperes jogelődje (**V T**) szlovákiai székhellyel működtette **V** egyéni vállalkozását, és pékáruk gyártásához szükséges malomipari termékek kereskedelmével foglalkozott. A felperesi jogelőd és az adós 2011. december 11-én szállítási keretszerződést kötött, ebben a felperesi jogelőd vállalta, hogy a forgalmazott és igényelt termékeket két munkanapon belül kiszállítja az adósnak, aki pedig vállalta, hogy a meghatározott induló árlista alapján a leszállított áruk ellenértékét számlák alapján 60 napos határidő alatt kiegyenlíti. Az adósnak lényeges feltétel volt a viszonylag hosszabb fizetési határidő, amivel azt kívánta elérni, hogy a felperesi jogelődnek teljesítendő kifizetések előtt a saját megrendelői teljesítése hozzá megérkezzen.

E szállítási szerződés alapján a felperesi jogelőd 2011 decemberétől kezdve szállított, és 2012. január 1-én vele szemben az adós tartozása 12.074.970 Ft volt, majd 2012. januárban és februárban további szállítások történtek, és leszállított termékek ki nem egyenlített ellenértéke 2012. február 16-án 33.680.170 Ft volt. Ezt követte 2012. február 16-án, majd február 20-án az adós - 2.803.440 Ft és 1.865.260 Ft összegű - első teljesítése a felperesi jogelőd részére. Összességében a 2012. december 31-ig terjedő időszakban a felperesi jogelőd 137.779.580 Ft értékű árut szállított, amelyből az adós 77.993.180 Ft-ot fizetett ki, így az év végi tartozása 59.786.400 Ft volt. A szállítási forgalomra jellemző volt, hogy az első teljesítés fenti időpontjáig a követelés összege elérte a 30 millió Ft-ot, majd a folyamatos szállítás és a részbeni adósi teljesítések eredményeként a tartozásnak e nagyságrendje 2012. május végéig nem változott. Tekintettel arra, hogy ezt követően is folyamatos volt a szállítás, míg az adós 2012. május 24-től 2012. július 31-ig terjedő időszakban nem teljesített, a felperesi jogelőd követelése 59.478.630 Ft-ra emelkedett. A 2012. I. negyedévében keletkezett tartozások miatt tárgyalások kezdődtek a szerződő felek között azok rendezése, átütemezése céljából. Az adós részéről felmerült olyan javaslat is, hogy értékesíti a felperesi jogelődnek a sütőipari gépeit, amiket azután visszábérel. E tárgyalások nem vezettek eredményre,

azonban a szállítások tovább folytatódtak azzal a megszorítással, hogy azokat a felperesi jogelőd az adós részteljesítéseihez kötötte, illetve a részteljesítés összegével megegyező mértékű, vagy azt követő szállítást teljesített csupán. Az így ütemezett felperesi jogelőd szállítások eredményeképpen az adós tartozásának mértéke 59-62 millió Ft-os szinten stabilizálódott. A felperes jogelődje 2012 szeptemberében szállított utoljára az adósnak.

Az alapításakor 3.000.000 Ft jegyzett tőkével rendelkező adós saját tőkéje 2011. év végére a mérlegadatai szerint -5.016.000 Ft-ra csökkent, eredménykimutatása szerint 178.815.000 Ft nettó árbevétel mellett mérleg szerinti eredménye -1.145.000 Ft volt. A mérleg eszköz oldala szerint a befektetett eszközök értéke 180.397.000 Ft volt, ezen belül a tárgyi eszközök értéke 180.048.000 Ft, a forgóeszközök értéke 143.941.000 Ft volt, amelyen belül a készletek értéke 8.812.000 Ft, a követelések összege 133.929.000 Ft, míg a pénzeszközök értéke 1.200.000 Ft volt. Az adós 2012. évre vonatkozó mérlegadatai szerint az értékesítés árbevétele 661.193.000 Ft-ra növekedett, azonban ennek ellenére a mérleg szerinti eredménye jelentősen: -191.179.000 Ft-ra romlott. A befektetett eszközöket tekintve azok értéke 41.357.000 Ft-ra csökkent, ezen belül a tárgyi eszközök értéke 41.133.000 Ft volt. A forgóeszközök értéke 110.454.000 Ft-ra csökkent, amelyen belül a készletek értéke 10.237.000 Ft-ra, a követelések értéke 99.434.000 Ft-ra változott, a pénzeszközök összege 783.000 Ft-ot tett ki. Ebben az évben az adós forrásadatai akként alakultak, hogy az előző évi 328.189.000 Ft kötelezettségek értéke 348.006.000 Ft-ra növekedett, amelyen belül a rövid lejáratú kötelezettségek értéke az előző évi 326.835.000 Ft-ról 340.135.000 Ft-ra növekedett.

Az alperes megkísérelte az adós termelési tevékenységének a növelését, több megrendelővel is tárgyalásokat folytatott, de ezek nem vettek eredményre, és az adós 2012 novemberétől az eszközeit folyamatosan értékesítette, majd 2013 közepétől sütőipari termelői tevékenységét is megszüntette. A felperesi jogelőd és a felperes között 2012. december 31-én létrejött megállapodás alapján az adóssal szembeni követelések jogosultja a felperes lett, aki 52.360.049 Ft összegű követelése alapján 2016. március 7-én felszámolási eljárást kezdeményezett az adóssal szemben. A Veszprémi Törvényszék a 7.Fpk.71/2016/9. számú - 2016. november 18-án jogerőre emelkedett - végzésével az adós fizetéseképtelenségét megállapította, és felszámolását elrendelte, ennek kezdő időpontja 2016. december 16. napja. Az adós felszámolási eljárásában a felperes (52.360.049 Ft összegű), továbbá a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, (a hárman hitelező) mindösszesen 53.784.924 Ft összegű hitelezői igényt jelentett be, amit a felszámoló nyilvántartásba vett. Tekintettel arra, hogy az adós vagyonnal nem rendelkezett, és emiatt a várható felszámolási költségekre sem volt fedezet, az elsőfokú bíróság a 2017. november 10-én jogerőre emelkedett 7.Fpk.71/2016/29. számú végzésével az adóssal szembeni felszámolási eljárást egyszerűsített módon befejezte, és az adóst megszüntette.

\* \* \*

**A felperes 2017. október 9. napján előterjesztett, utóbb módosított végleges keresetében** a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A.§ (1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes az adós vezetőjeként az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezzel okozati összefüggésben 52.360.049,-Ft összegű hitelezői követelésének a kielégítése teljes mértékben meghiúsult. Keresetét a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdés első mondatának második fordulatára alapítva állította, hogy az adós 2012. január 1-én már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, ekkor már nem volt képes likvid eszközeiből a kötelezettségeit teljesíteni. Előadta, hogy az alperest mint az adós ügyvezetőjét a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontjától kezdve a hitelezők összességének érdekei figyelembe vételével való eljárás kötelezettsége terhelte. Ezen érdekeket azonban figyelmen kívül hagyva a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte utáni

időszakban - 2012. augusztus és november között - az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétesen, nem kellő gondossággal eljárva az adós helyzetét tévesen felmérve már előreláthatóan teljesíthetetlen ügyleteket kötött a felperessel. Az alperes az adós vezetőjeként nem fizette ki a felperestől vásárolt áruk ellenértékét, és az áruvásárlások időpontjában előre látta, vagy az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondosság mellett látnia kellett, hogy az adós a tartozásait esedékességkor nem lesz képes kiegyenlíteni. Az alperes tisztában volt az adós pénzügyi helyzetével, ennek ellenére döntött a gazdasági tevékenység folytatásáról, mely gazdasági döntés kockázatának felelőssége az ő terhére esik. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után megvalósított e magatartásával okozati összefüggésben a felperes követelésének teljes mértékben történő kielégítése meghiúsult. Kérte az alperest 52.360.049,-Ft összegű biztosíték nyújtására is kötelezni.

**Az alperes érdemi ellenkérelmében** a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy marasztalásának a Cstv. 33/A.§-a szerinti együttes feltételei nem állnak fenn. Vitatta a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját, utalva arra, hogy az adós likvid (és likvidde tehető) vagyona az eszközbeszerzések folytán 2012. évben 323.898.000 Ft-ra növekedett, s ennél csak kis mértékben volt nagyobb a rövid lejáratú kötelezettségek állománya. Utalt a 2011. évi beszámoló további kedvező adataira, a követelések, pénzeszközök növekedésére, s az árbevétel mértékére. Hivatkozott arra is, hogy hitelezői érdekeket sértő magatartást nem tanúsított, önmagában az árurendelés ilyenek nem tekinthető, tevékenységével összefüggésben vagyonsökkenés sem mutatható ki. Kifejtette, hogy 2012. és 2013. évben a termelés fenntartására tett erőfeszítéseket, és arra, hogy racionalizálja az adós kiadásait. Az adós működésének fenntartása szolgálta az összhitelezői érdekeket, az adós így a hitelezők követeléseit fizetni tudta. Részéről helyes döntés volt az adós termelését mindaddig fenntartani, amíg a piaci körülmények ezt lehetővé tették. Ezáltal vált lehetővé, hogy az adós tartozásállománya jelentősen csökkenjen, és a felszámolási eljárásban (a bejelentett és nyilvántartásba vett hitelezői igények összegét tekintve) „gyakorlatilag” a felperes maradt az egyedüli hitelező. Az adós gazdasági tevékenységének folytatása nélkül sokkal kedvezőtlenebb lett volna a hitelezők kielégítésének az aránya.

**Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével** a keresetet, és a biztosíték nyújtása iránti kérelmet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 350.000,-Ft perköltséget. Határozatának indokolásában rámutatott, hogy a Cstv. 33/A.§-ának a 2017. július 1-től hatályos rendelkezéseit kellett alkalmazni a jogvita elbírálására a Cstv. 83/R.§ (4) bekezdése alapján, és idézte az így alkalmazandó Cstv. 33/A.§ (1), (3) és (4) bekezdését.

Rögzítette, hogy az alperes eleget tett az adós gazdálkodó szervezet beszámolójának letétbe helyezési és közzétételi, valamint iratátadási kötelezettségének, ezért felelőssége megállapíthatósága körében a bizonyítási kötelezettség általános (Pp. 164.§-ában előírt) szabályai érvényesültek, ebből következően a perben a felperesnek kellett bizonyítania az alperes felelősségét megalapozó tényeket. Ezek közül nem volt vitás, hogy az adós ellen indult felszámolási eljárás alatt terjesztette elő a felperes keresetét, hitelezői igényét a felszámolási eljárásban bejelentette, és az alperes az adós vezető tisztségviselője volt a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben.

Az már vitás volt a perben, hogy a fenyegető fizetéseképtelenség a felperes által megjelölt időpontban (2012. január 1.) bekövetkezett-e. Ennek azért volt jelentősége, mert a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV törvény (Gt.) - 2012. januárban hatályos - 30.§ (2) és (3) bekezdése értelmében a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetési feladataikat a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően már nem a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége, hanem az adós társaság hitelezői érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontjának meghatározása általában (Pp. 177.§ (1) bek.) szakkérdésnek minősül, de az elsőfokú bíróság e kérdésben enélkül is - a

felperes bizonyítási indítványát mellőzve - a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai (különösen az adós mérlegadatai alapján) állást tudott foglalni. Ennek megítélésénél döntő jelentőséget tulajdonított annak, hogy az adós a tartozásait esedékességgör képes-e volt-e megfizetni. A becsatolt mérlegadatok alátámasztották a felperes erre vonatkozó állítását, ugyanis a 2011. évi mérlegadatok szerint az adós eszközállománya még nagy értékű volt ugyan, azonban a tárgyi eszköz nem alkalmas pénzforrása a tartozás kiegyenlítésének, mint ahogy a forgóeszközök között nyilvántartott követelések sem. A forgóeszközök közül alapvetően a pénzeszközök és készletek alkalmasak a tartozások kiegyenlítésére, ezek mértéke azonban 2011. december 31-én az eszközök értékéhez mérten rendkívül alacsony volt: az adós 8.812.000 Ft készlettel és mindössze 1.200.000 Ft pénzeszközzel rendelkezett. Összevetve a forgóeszközöket, ezen belül is a pénzeszközöket azzal, hogy a 2011. évi mérleg szerint a rövid lejáratú kötelezettségek összege 325.835.000 Ft volt, azt lehetett megállapítani, hogy a likviditási mutató rendkívül kedvezőtlen, és olyan pénzügyi helyzetet tükröz, amely alapján megállapíthatóan 2011. év végén, 2012. év elején az adós már nem volt képes esedékességgör a tartozásait kiegyenlíteni. Megállapította, hogy már 2012. év elején a lízingelt gépjárműveket is vissza kellett adni a finanszírozó banknak, mert az adós a deviza alapú hitel emelkedő törlesztő-részleteit sem tudta fizetni. A fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkeztére utal az is, hogy már 2012. év elején az adós a felperesi jogelőddel tárgyalásokat kezdett felhalmozódott tartozásai átütömezéséről.

Az elsőfokú bíróság a mérlegadatok és az ismertetett egyéb körülmények értékelésével bizonyítottan találta, hogy az adósnál a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2012. év elején már bekövetkezett.

A felperes az alperes felelősségét megalapozó magatartásként arra hivatkozott, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte utáni időszakban (2012. augusztus és november között) az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétesen, gondatlanul eljárva már előreláthatóan teljesíthetetlen ügyleteket kötött a felperessel, és állította, hogy az alperes e magatartásával okozati összefüggésben hiúsult meg 52.360.049 Ft összegű követelésének a kielégítése is. A felperes az így megjelölt időszakra vonatkozó megrendelésekre hivatkozott a keresetleveléhez csatolt számlákban feltüntetett fizetési határidőre utalva. Ezzel szemben helytállóan hivatkozott azonban az alperes arra, hogy ténylegesen e szállítások, következésképpen a megrendelések is már ezt megelőzően történtek, hiszen a szerződő felek abban állapodtak meg, hogy a szállítások ellenértékét az adós 60 napon belül fizeti ki. Az alperes állítását alátámasztotta az adós főkönyvi analitikája is, amiből megállapíthatóan az felperes által megjelölt szállítások a 2012. június 12. és 2012. szeptember 26-ig terjedő időszakban történtek, mert a felperes által megjelölt tartozások és az adós analitikájában feltüntetett forgalmi adatok is pontosan megegyeztek.

A felperesnek a fenti időszakra vonatkozóan azon állítását kellett bizonyítania, hogy az alperes az állított felróható magatartásával, és azzal okozati összefüggésben a felperesi követelés teljesítését meghiúsította. Az elsőfokú bíróság ennek megítélésénél abból indult ki, hogy önmagában a gazdasági tevékenységhez tartozó, a társaság szokásos üzletmenete körében rendszeresen előforduló tevékenység kifejtése - többlettényállás hiányában - nem tekinthető az ügyvezető terhére róható magatartásnak. Kétségtelen, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete már 2012. év elején bekövetkezett, azonban az ezt követő alperesi magatartás nem volt több és más, mint a termelő tevékenységet folytató adós gazdasági társaság működésének fenntartása, az ehhez elengedhetetlenül szükséges alapanyagok megrendelése. Az adós kedvezőtlen likviditási helyzete miatt a tartozásai teljes kiegyenlítésére már valóban nem volt képes, de nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy ebben az időszakban is termelő tevékenységet folytatott, és a 2011. évi árbevételét is meghaladó 661.193.000 Ft árbevétellel rendelkezett. Ebből kifizetéseket teljesített, a felperesi jogelőd részére is 19.537.670 Ft áru ellenértékét kifizetett a felperes által megjelölt időszakban. Ez összhangban van az alperes azon előadásával, hogy a felperesi jogelőd előtt is ismertté vált az adós

kedvezőtlen gazdasági helyzete, és emiatt a szállításokat a felperesi jogelőd többek között részteljesítésekhez kötötte. Nem vitatta a felperes az alperes azon állításait sem, hogy az adós a termelőtevékenységét egészen 2013. év közepéig fenntartotta, és az alperes megkísérelte az adós tevékenységi körének kibővítését, és kiadásait racionalizálta.

A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes ügyvezetői tevékenysége a felperes által hivatkozott okból a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdés szerinti felelősséget nem alapozza meg, mert eljárása nem lépte túl az adós üzletmenetének kereteit, önmagában a termelőtevékenység fenntartása, valamint az a tény, hogy az alperes az árbevételeit nem fordította teljes egészében a felperestől megrendelt áruk ellenértékének a kiegyenlítésére, nem tekinthető az ügyvezetői felelősséget megalapozó magatartásnak. Az adós árbevétele önmagában elegendő lett volna a felperesi jogelődtől megrendelt áruk ellenértékének teljes kiegyenlítésére is, a bevételt azonban az alperes más tartozások kiegyenlítésére is felhasználta, azaz figyelemmel volt más hitelezői érdekekre is. Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperesi jogelődnek pontosan tudnia kellett, hogy a felgyülemlett tartozások teljes kiegyenlítésére az adós nem képes, és ennek ellenére folytatta a megrendelt áruk szállítását, azaz tudomásul vette az adós fizetési nehézségeit. Az elsőfokú bíróság végül utalt arra is, hogy a mérlegadatok szerint a felperes által állított alperesi magatartással okozati összefüggésben az adósnál vagyonsökkenés sem mutatható ki. Mindezek alapján a felperes keresetét - s erre tekintettel a biztosíték nyújtása iránti kérelmét is - elutasította.

**Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben** annak megváltoztatásával keresetének teljesítését kérte. Álláspontja szerint az alperes vezetői felelőssége fennállásának valamennyi, a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdésében rögzített tényállási elemét bizonyította. Ezek közül az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy az adós 2012. január 1. napján már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, az adós felszámolási zárójelentése pedig igazolja azt, hogy a felperes követelésének a teljes mértékben történő kielégítése is megghiúsult. Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben bizonyította továbbá az alperesnek a hitelezői érdekek figyelembevételét mellőző jogellenes magatartását, valamint e vezetői magatartás és követelésének kielégítésének a megghiúsulása közötti okozati összefüggést is. Fenntartotta, hogy az alperes jogellenes magatartása abban állt, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beálltát követően az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétesen, a hitelezői érdekeket háttérbe szorítva veszteséges gazdasági tevékenységet folytatott további tartozásokat felhalmozva. Az alperes az adós - általa ismert - gazdasági és pénzügyi helyzete ellenére döntött a gazdasági tevékenység folytatásáról, az adós pénzügyi helyzetéhez képest indokolatlan üzleti kockázatot vállalva, mely téves gazdasági döntés kockázata az alperes terhére esik. Az alperes felelőssége kimentésére az általa hivatkozott intézkedések nem alkalmasak, az új megrendelésekben való bizakodása elégtelen indok volt a gazdasági tevékenység folytatásához. Az elsőfokú bíróság az alperes magatartását az adós termelő tevékenysége fenntartása körében meghozott döntésnek minősítette, de az ehhez kapcsolódó többlettényállási elemeket nem megfelelően vizsgálta, nem súlyozta a döntés háttérét, az adós ekkor fennállt pénzügyi helyzetét. Az elsőfokú ítélet indokolása arra hivatkozik, hogy az adós a termelő tevékenységből származó árbevételt a felperes felé fennálló tartozáson kívüli egyéb tartozás kiegyenlítésére használta fel, azaz figyelemmel volt más hitelezők érdekeire, ám az alperest, mint „vezetőt a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a hitelezők összessége érdekeinek figyelembevételével való eljárás kötelezettsége terheli.” E kötelezettségének az alperes nem tett eleget azzal, hogy más hitelezők követeléseit is kielégítette.

**Az alperes fellebbezési ellenkérelmében** az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte megismételve az elsőfokú eljárásban már előadottakat.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az általa lefolytatott bizonyítási eljárásban beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206.§ -a szerint helyesen, okszerűen, összességükben értékelve a perben releváns tényeket helyesen állapította meg, és az abból levont jogi következtetése is helytálló. Az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak indokolásával is egyetértett, azokat részletesen megismételni nem kívánja, azokra csupán hivatkozik. (Pp.254.§. (3) bekezdése).

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az ítéletábra az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek:

Az elsőfokú bíróság által helytállóan idézett Gt. - 2014. március 15-ig hatályos - 30.§ (3) bekezdése szerint a gazdasági társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezető tisztségviselők ügyvezetési feladataikat a társaság hitelezői érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. Külön törvény **e követelmény felróható megszegése esetére**, ha a gazdasági társaság fizetéseképtelenné vált, előírhatja a vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét.

A Gt. 30.§ (3) bekezdése továbbfejlesztette a vezető tisztségviselőkre irányadó korábbi felelősségi szabályokat, és az ún. *wrongful trading (jogszerűtlen gazdálkodás)* intézményét honosította meg, annak érdekében, hogy a társaság ügyvezetését csődközeleli helyzetben visszatartsa a hitelezői érdekeket sértő, indokolatlan mértékű kockázatvállalástól. A Ptk. 3:118.§-a - ezzel egyezően - változatlanul előírja a gazdasági társaság jogutód nélküli megszűntetése esetén az adós gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének a kártérítési felelősségét, ha az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete beállta után a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe.

E szabályozás talaján kialakult és irányadó bírói gyakorlat szerint ugyanakkor a vezető tisztségviselő felelősségének megállapításához csak az vezethet, ha a vezető a gazdasági társaság helyzetét, valamint a piaci környezetet **teljes egészében tévesen felmérve, előre láthatóan és kirívóan ésszerűtlen kockázatot vállal**. (EBH.2011.2417.)

A vezető tisztségviselőknek e követelmény felróható megszegésére esetére előírt, hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét a Cstv. 33/A.§-a szabályozza, hiszen a Cstv. 33/A.§ (14) bekezdés szerint ugyanis a Ptk. 3:118.§-ában a vezető tisztségviselők polgári jogi felelősségének megállapítására és velük szemben a szerződésen kívüli kártérítési igény érvényesítésére a Cstv. 33/A.§-ában foglaltak alapján kerülhet sor, ha a jogi személy jogutód nélküli megszűntetésére felszámolási eljárásban kerül sor.

A felperes keresete **annak a megállapítására irányult**, hogy az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el, és **ezzel hitelezői követelése teljes mértékben történő kielégítését meghiúsította**.

A Cstv. - jelen eljárásban alkalmazandó 2017. július 1-től hatályos - 33/A.§ (1) bekezdése a vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét az alábbi együttes feltételek fennállása esetében teszi lehetővé:

- 1.) a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően,
- 2.) az ügyvezető feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és **ezáltal**
- 3/a.) a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, **vagy**
- 3/b.) a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból meghiúsulhat.

**A törvénynek - a felperes által a keresete alapjaként hivatkozott - második fordulata (3/b.)** alapján („vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból meghiúsulhat”) akkor terheli helytállási felelősség a vezető tisztségviselőt, ha a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezte után **olyan felróható** (jellemzően szándékosan turpis) magatartást tanúsít, amely valamely hitelezőnek minden további vagyonsökkenés nélkül is kárt okoz. Ez akkor fordulhat elő, ha a hitelező igényének kielégítetlenségét valójában nem a (további) vagyonsökkenés okozza - ezt a Cstv. 33/A.§ (1) fordulata szankcionálja - hanem az, hogy már a kötelezettség-vállalás (szerződéskötés) időpontjában megállapítható, hogy az ellenszolgáltatás teljesítésére (megfizetésére) nem volt reális lehetőség, vagy szándéka sem az adósnak. A Cstv. 33/A.§ második fordulatára alapított kereset esetében tehát a vezető jogellenes magatartásának bizonyítása mellett nem a vagyonsökkenés okozását kell bizonyítani, **hanem azt, hogy az állított vétkes magatartás és a hitelezői igény részleges vagy teljes kielégítetlensége között okozati összefüggés áll fenn.** Bizonyítani kell továbbá az okozott kár összegét, ami jellemzően azonos a magatartással „keletkeztetett” tartozásokkal.

Az ítéltábla azonban hangsúlyozza, hogy a Cstv. 33/A.§-a nem egy újabb jogalap arra, hogy a hitelező az adóssal szemben fennálló eredeti követelése megfizetését követelje a volt vezetőtől. A vezető speciális helytállási (kártérítési) felelőssége a jellegéből következően nem is a betéti társaság beltárgyjához (önmagában a beltági státuszából eredő) hasonló mögöttes felelősség. Az adós volt vezetője felelősségének a megállapítására ugyanis kizárólag a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdésében foglalt és ismertetett fenti együttes törvényi feltételek fennállása esetében van lehetőség.

Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően a Pp. 164. § (1) bekezdése és a Pp. 3.§ (3) bekezdése megfelelő alkalmazásával helyesen tájékoztatta a felperest arról, hogy őt terheli a perben az alperes felelősségét megalapozó jogszabályi feltételek **fenti együttes** - kétséget kizáró - fennállásának a bizonyítása. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes a perben a Pp. 164.§ (1) bekezdése ellenére sem tudta a fenti együttes feltételek fennállását bizonyítani, ezért az alperes helytállási felelősségének a megállapítására sem kerülhetett sor.

A felperes az alperes helytállási kötelezettsége alapjául szolgáló magatartását abban jelölte meg, hogy a hitelezők összességének érdekeit figyelmen kívül hagyva a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte utáni időszakban az észszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétesen az adós helyzetét tévesen felmérve már előre láthatóan teljesíthetetlen ügyleteket kötött a felperessel, az alperes az adós vezetőjeként nem fizette ki a tőle vásárolt áruk ellenértékét, és az adós pénzügyi helyzete ellenére tévesen döntött a gazdasági tevékenység folytatásáról.

Az elsőfokú bíróság a kifogásolt magatartások körében a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy nem állapítható meg, hogy az alperes az adós képviselőjeként a felperessel előre láthatóan (eleve) és szándékosan teljesíthetetlen ügyleteket kötött volna, vagy nem is állt volna szándékában teljesíteni a megrendelt áru ellenértékét. Önmagában pedig az adós tevékenységének folytatása sem minősíthető a hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyó, az alperes ügyvezetői felelősségét megalapozó „vétkes” magatartásnak. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában részletesen kitért arra, hogy e körben milyen bizonyítékok alapján állapította meg a tényállást, és mik voltak azok a körülmények, amiket a bizonyítékok mérlegelése során irányadónak vett, és a felperesi tényállítást az alperes hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó, ügyvezetői felelősségét megalapozó magatartását illetően miért nem találta bizonyítottnak. Ezeket az indokokat az ítéltábla is osztotta, és megjegyzi, hogy a fellebbezésben e körben felhozott körülményeket már az elsőfokú bíróság is a mérlegelési körébe vonta, és a bizonyítékok okszerű mérlegelése az a másodfokú bíróságot is köti. (BH 2206. 403.)

Önmagában az a körülmény, hogy a felperesnek az adóssal kötött szállítási szerződéséből eredő követelésének egy részének kifizetése elmaradt, nem alkalmas az alperes Cstv. 33/A.§-ban meghatározott helytállási felelősségének a megállapítására, mert e tartozás az adós társasággal szemben volt érvényesíthető. A Cstv. 33/A.§ (1) bekezdése önálló (speciális) felelősségi alakzatként, **kizárólag azt a felróható ügyvezetői magatartást** kívánja szankcionálni, amelyben „az elkövető” ügyvezető tudata - a fenti tényállási elemeket átfogva - az adós társasági vagyoni csökkenésére **vagy** hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsulására vezet.

A konkrét esetben a felperes végleges keresetében nem hivatkozott a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdésének első fordulatra, azaz nem is állította, hogy az alperes felróható magatartása következtében az adós vagyona bármilyen mértékben csökkent volna. Ilyen körülmény a bizonyítási eljárás során sem merült fel.

Arra pedig alap nélkül hivatkozott, hogy az alperesnek felróható - a hitelezői érdekeit figyelmen kívül hagyó - jogellenes magatartásával okozati összefüggésben hiúsult meg a követelésének a teljes kielégítése.

A konkrét esetben a felperes jogelődje és az adós között létrejött szerződéssel egy a r.Ptk. 379-385.§-iban szabályozott szállítási szerződés jött létre. Ennek keretében a hitelező felperes jogelődje a szerződésben meghatározott, az alperes által megrendelt termékek átadását vállalta az adósnak, aki pedig ennek ellenértékének a megfizetését. E szerződésben a felperesi jogelőd hosszabb teljesítési határidőt biztosított (mintegy előfinanszírozta) - a felek szerződése szerint - az input anyagok egy részét az alperesnek. Az sem volt vitatott, hogy a felperesi jogelőd teljesítése megkezdését követően az adós is szerződésszerűen megkezdte a szerződés teljesítését, és a neki leszállított áru ellenértékéből - már a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően - 77.993.180 Ft-ot megfizetett a felperesi jogelődnek. Nem volt vitás, hogy az adós a felperes jogelődje felé fennálló teljes tartozás kiegyenlítésére utóbb már nem volt képes, ugyanakkor az alperes által vezetett adós a felperes által kifogásolt megrendelések idején is termelő tevékenysége folytatott, és 2012. évi árbevétele jóval meghaladta a felperes fennmaradó, de az eredetileg fennálló összes követelésének az ellenértékét is.

A felperes jogelődjének követelésének a teljes kiegyenlítésére kizárólag azért nem került sor, mert azt az alperes az adós teljes árbevételét nem teljes egészében a felperesi jogelődtől megrendelt áruk ellenértékének a kiegyenlítésére fordította, hanem azt részben az adós más tartozásainak a kiegyenlítésére is felhasználta. Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy önmagában valamely fizetési kötelezettség elmaradása nem elégséges a vezető tisztségviselő jogellenes eljárásának megállapításához. (BH2017. 306.) Az adós pénzeszközeinek rendeltetésszerű, a társaság szokásos üzletmenete keretében történt, fennálló kötelezettségek rendezésére való felhasználását pedig a felperes sem vonta kétségbe, ezzel ellentétes tényállítást sem tett.

A fentiekből az is megállapítható, hogy az alperes az adós nevében nem kötött előreláthatóan teljesíthetetlen ügyleteket a felperessel, és arra sem vonható megalapozott következtetés, hogy eleve nem is állt volna szándékában teljesíteni a felperestől megrendelt áruk ellenértékét. Egyetértett ezért az ítélőtábla az elsőfokú bírósággal abban, hogy az adós szokásos gazdasági ügymenetébe tartozó tevékenység kifejtése - többlettényállás hiányában - nem tekinthető az alperes ügyvezető felelősségét megalapozó magatartásnak. Önmagában a termelő tevékenység fenntartása, valamint az a körülmény sem, hogy az alperes az adós árbevételét nem teljes egészében a felperes követelése kiegyenlítésére fordította, hanem más hitelezői tartozásokat is teljesített. Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy az adós tevékenységének a fenntartására irányuló magatartása éppen az



összhitelezői érdekeket szolgálta, nem pedig azok figyelmen kívül hagyását. Ezt önmagában is alátámasztja az a körülmény, hogy az adós termelésének fenntartásával vált lehetővé az, hogy az adós tartozásállománya a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját követően a felszámolása elrendeléséig jelentősen csökkent, és a felszámolási eljárásban bejelentett és nyilvántartásba vett hitelezői igények összegét tekintve valóban a felperes volt az egyedüli olyan jelentősebb hitelező, akinek nem valamennyi követelése tért meg az adóssal szemben. Ezért valóban az állapítható meg, hogy az adós gazdasági tevékenységének a folytatása nélkül sokkal kedvezőtlenebb lett volna az adós összes hitelezőjének a kielégítési aránya.

Mindebből csak az a következtetés vonható le, hogy az alperes az adós ügyvezetőjeként nem vállalt alapvetően ésszerűtlen, és a hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyó kockázatot akkor, amikor az adós tevékenységének folytatásáról döntött. Ekkor ugyanis még nem volt előre látható a rendelkezésre álló adatok szerint, hogy az adós gazdálkodó szervezet utóbb mégis képtelen lesz valamennyi szerződéses kötelezettségét maradéktalanul teljesíteni. Önmagában pedig a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően meghozott, és utóbb tévesnek bizonyult gazdasági döntés - a felperes érvelésével szemben - nem alapozza meg az alperes vezetői helytállási kötelezettségét. (Debreceni Ítéltábla: Gf.IV.30.369/2015/6.) Az alperesnek az a magatartása, hogy a pékáru termeléssel foglalkozó adós képviselőjében a termelés folytatása érdekében a beszállítóival, így a felperessel is szerződést kötött - bízva abban, hogy termékei eladásából származó bevételből a hitelezői követeléseket kielégíti - ésszerű, de legalábbis elfogadható kockázatvállalásnak minősült. E magatartása pedig akkor sem eredményezhet önmagában helytállási felelősséget, ha utóbb az adós teljes gazdálkodásából befolyó bevétel mégsem volt elegendő valamennyi hitelezői igény kielégítésére, s így a felszámolási eljárás elkerülésére.

Mindezek alapján pedig csak az állapítható meg, hogy a perbeli szerződés megkötésének, majd az ebből eredő megrendelések időpontjában, amikor az alperes az adós nevében a felperes felé szerződéses kötelezettséget vállalt, az ellenszolgáltatás teljesítésére még reális lehetőség volt. Fel sem merült, hogy az alperesnek nincsen szándékában az adós képviselőjében a felperes felé teljesíteni, hiszen ténylegesen folytatta a termelő tevékenységet, és az előző évi árbevételét és a felperestől vásárolt termékek ellenértékét is jelentősen meghaladó árbevételt ért el, ami azonban mégsem volt elegendő valamennyi hitelezői igény kielégítésére.

A konkrét esetben tehát Cstv. 33/A.§ második fordulatra alapított kereset esetében a felperes nem tudta bizonyítani sem az alperes jogellenes magatartását, sem a kifogásolt magatartások és a hitelezői igényének a teljes kielégítetlensége közötti okozati összefüggés fennállását.

Az elsőfokú bíróság mindezek alapján helytállóan állapította meg, hogy alperes felelősségét megalapozó - a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdésében meghatározott - **együttes törvényi feltételek fennállását** a felperes a perben, az őt terhelő bizonyítási kötelezettsége ellenére nem tudta bizonyítani. **Vagyonsökkenés,** illetve a felperes hitelezői igényének kielégítésének megghiúsulásával **oksági kapcsolatban álló,** és a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó alperesi magatartás **hiányában** a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdésében írt egyéb törvényi feltételek fennállásának bizonyítása esetén sem lenne megállapítható az alperes helytállási kötelezettsége.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú eljárásban is peresztes felperes a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján viselni köteles a másodfokú eljárásban felmerült saját, valamint az alperes perki költségét. Az alperes jogi képviselőjének munkadíját az ítéltábla a Pp. 79.§ (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2.§

alapján - a csatolt megbízási szerződésben foglaltaknak megfelelően - 150.000,- forintban állapította meg, ennek mérséklésére indokot nem látott.

G y ő r , 2019. január 23.

**Dr. Szalai György sk.** a tanács **Dr. Bajnok István sk.** előadó **Dr. Ferenczy Tamás sk.** bíró  
elnöke bíró